

Розділ перший

Замок Монтегю, Лондон, 19 липня 1865, середа

— ОХ, А ОСЬ І ВИ! Незабаром настигне північ, любя. Лорда Руфуса Понсонбі, графа Кіллінського, більшість вважала імпозантним. Він завше голив до блиску своє гостре підборіддя й бездоганно зачісував волосся. Довгов'язий, дещо худорлявий, а вбирався з відмінним смаком. Його орлиний профіль, як і личить графу, вирізнявся норавливістю. І все у ньому — жорсткошерсте, черстве й наперед прораховане.

Леді Маргарет Монтегю Дуглас Скотт мимоволі відступила, коли той припав до неї:

— Я і так знаю.

Як завше, відмахнувся від її дошкульних слів:

— Чому ж ховаєтеся в тіні? Може, переймаєтеся через вбрання? — Не дочекавшись відповіді, повів далі: — Та дозвольте запевнити. Сукня ваша як і не простого крою, так і не надто для такої події розшита. Її величність, ваша мати, добре знається на моді.

Глянувши на нього, на свого законного чоловіка, що їй нав'язала мати, Маргарет заперечила:

— Направду мені більше подобається туркусовий колір.

— Усі юнки на заручини традиційно вдягаються в біле.

— Та ж гляньте! — наполягала й аж пнула від злості Маргарет, позаяк лорд Руфус ніколи не придивлявся до неї належно. — Хіба не скидаюся я на примаару на власних заручинах? Я ж, дослівно, мара на празнику.

— Ви претензійно перебільшуєте.

— Ця сукня — ось ці рюші й шлейфи... наче нацупила порт'єри.

Його світлість зиркнув на годинника і, здавалося, не помітив в її голосі пригнічених істеричних ноток. Звірив стрілки із ходиками в бальній залі, нахмурився, ще раз перевірів час, перелаштував щось у механізмі, відтак перед тим, як клацнути футляром і вкинути його до кишені жилета, востаннє глянув на дзигарик¹.

— Нумо, краще поквипитися до ваших батьків з оголошенням, — мовив він. — Інакше розхвилюються.

Він слабо кахикнув — так, наче хотів було прочистити горло і від того не то пирхання, не то бухикання пальці на ступнях Маргарет скрутилися. Здавалося, ніхто тої звички не завважував, та щоразу як він розтуляв рота і хотів щось сказати, вона дратувалася.

— Коли хтось і має хвилюватися, — буркнула вона, зблискуючи зубами, — то це я. Зрештою, моє життя безповоротно зміниться.

Попри його усмішку у відповідь, помітила її несправжність, що віддзеркалилася в байдужих очах.

— На нас, леді Маргарет, чекає нове майбуття. Я, наприклад, готовий прийняти його.

Від самої гадки про те, що він її обійме, їй робилося гідко. На щастя, протягом того місяця, що їх пошлюбили, він жодного разу не наважився на такий крок, тож леді Маргарет зуміла знехтувати тією відразу й дещо змирилася зі своїм заміжжям. Він ніколи не ліз із цілунками. Коли ж торкався — лише задля прогулянок, та й ніколи не затримував долонь на ній.

Невже все зміниться? Щось усередині здригнулося. Чи пристойна поведінка була ознакою джентльмена, якому важило дочекатися узаконення шлюбних прав?

¹ Дзигарик — кишеньковий годинник. — Тут і далі прим. пер.

На саму згадку про його цілунок аж рота хустинкою втирала.

Дзигар у бальній залі показував, що до її вирішальної чаклунської години лишалося менш як десять хвилин. А після офіційного оголошення вороття назад не буде. Вона заручиться з чоловіком, якого ненавидить і якому, а в тому була певна, начхати на неї. Ні, гірше. Що більше часу проводили вкупі, то щоразу пересвідчувалася, що він і духу її не терпить. І хоч хотілося вірити у протилежне, бачила, що він доценту розчарований — як і її манерами, так і фігурою, та вміло приховує зневіру.

Ще її дратувало, що таїв ту відразу з відшліфованою майстерністю. А втім, нагадувала собі Маргарет, коли діло доходить до сватання, *почуття* зводяться нанівець. Лорд Руфус в одруженні мав свій розрахунок, а її батьки підштовхували до цього кроку ще затятіше. Тож, виконуючи свій обов'язок, що безсумнівно характеризувався простою та єдиною істиною, вирішила всіх ошчасливити, тож чому її жалюгідні інстинкти обрали надзвичайно невідповідний момент, аби повстати? Вона й справді вийде за нього? І раптом сама гадка про це стала їй здаватися жахливою і неможливою.

— Леді Маргарет! Нам справді варто поспішати до герцога й герцогині. Їм вже, як і мені, уривається терпець.

А виступати тепер, після тижневих замовчувань, було немислимо. І марно. Приборканій і пригніченій, їй лишалося прийняти свою долю.

— Мені треба хвилюк самоти, щоб зібрати докупи думки. *Прошу*, благаю вас... — Не встигло його лице заперечливо скривитися, як Маргарет додала: — Мілорде, мені треба заспокоїтися. Нас спопелятимуть поглядами, тож не хотілося б підвести вас.

Ба більше, не хотілося розчарувати матір. Чи батька. Нікого. Неочікувано для самої себе розуміла, що

має побути наодинці, і край. Цілий вечір задихалася від гостей, що віщували їй усе хороше. На превелике щастя, лорд Руфус погодився:

— Гарзд, коли так. Але не затримуйтеся.

Чкурнула так швидко, аби той не встиг передумати.

У залюдненій бальній залі не було чим дихати. Стало так гаряче й неспокійно, що не могла мислити ясно. Через амальгаму запахів дорогих парфумів, помад і поту їй закрутило в носі. Хотілося чхнути. О, якби ж їй набрати повні легені чистого свіжого повітря, а ще краще вдихнути знайомі, заспокійливі аромати своєї стайні в Далкіті. Її улюблений поні, Павук, слухався усіх наказів. Якби і її так виховували, вона б не відступила перед першою перешкодою. Якби ж — так і мама бідкалася — вона хоч трішки скидалася на Вікторію. І лорд Руфус, певно, обмилував би взіреть її старшої сестри, але ж Вікторію, ще з дитинства, пошлюбили за сина найкращої подруги матері, лорда Шомберга Керра.

Вікторія, ідеал вроди, до якого Маргарет було зась, вийшла заміж у лютому, тож лорд Руфус скорився ідеї засватати молодшу й другу за рангом в красі доньку герцога й герцогині Баклю¹. Слухняній Вікторії вдалося змиритися зі своєю долею. Якби ж тільки Маргарет могла взяти її за зразок, то не опинилася б у такому скрутному становищі. Намагалася повірити матері, бо та знає, як краще, переконувала себе, що її інстинктивна

¹ Герцог Баклю — шотландський титул для герцога Монмута, що його дали 1663 року старшому незаконнонародженому сину Карла II, який одружився з Анною Скотт, 4-ю графинею Баклю. Серед титулованих осіб — Волтер Френсіс Монтеґю Дуглас Скотт, 5-й герцог Баклю, 7-й герцог Квінсберрі (1806–1884) і граф Далкіт (1812–1819), другий син 4-го герцога Баклю, що одружився із Шарлоттою Тінн, що їх зрештою, як літературних героїв та історичних прототипів, зустрічаємо на сторінках роману.

неприятнь до призначеного їй чоловіка зникне, тільки-но пізнає його. Чи поступиться місцем огида прісній відразі й чи та переросте у щось терпиме згодом?

Зараз їй просто не вірилося. Чому не могла дивитися на лорда Руфуса, як інші? Вона ж намагалася; Бог свідок, як старалася. Втім, зазнала гіркою невдачі. А його ставлення до неї — а це знала абсолютно — було відображенням її ставлення. Вона не цікавила його взагалі, лишень її титуловані зв'язки. Під ввічливою, манірною, доступною для публіки личиною лорда Руфуса причаїлося цілковите презирство. А все ж ніхто, здавалося, цього не помічав. А може, вона помилялася? Її серце підказувало, що ні, проте змінювати щось було запізно.

Маргарет вислизнула через французькі двері, і на неї війнув їдкий сморід Темзи, позаяк сади маєтку Монтеґю спиналися понад річкою. Прикривши носа, позадкувала в непримітний закуток тераси. Надовго не затримається. Ще мить — і змириться з долею. Прибрала руку від носа, спробувала вдихнути ротом і з кожним видихом здмухнути гіркоту Темзи — скидалася на курця із сигарою, що кривиться від дешевого тютюну, — сморід здушив її горло.

Від перлинної пудри, що нею маскувала веснянки, шкіра її свербіла. Від бридкої мікстури, яку за вказівками мами нанесли на її природні каштанові вії та брови, аби за модною тенденцією покрити їх начорно, боліли очі. Дізналася, що основний складник фарби — вугілля, хоч її служниця, Моллі, божилася, що то не так.

Скільки ще їй зволікати?

П'ятьох хвилин недостатньо.

П'ять годин. П'ять тижнів. Ще краще п'ять літ.

А що тоді?

Серце її калатало із запаморочливою швидкістю.

Попри фіксатори, обручі громіздкого криноліна розгойдувалися. Останніми тижнями недоїдала, і мати завзято міряла її талію, аби пересвідчитися, що вона звузилася до дев'ятнадцяти дюймів¹, а втім, усе ж не могла вільно вдихнути, так, наче Моллі навмисне стягнула чимдуж її корсет.

Тікаючи якнайдалі від бального галасу, наткнулася на балюстраду і саме вчасно, бо могла перевернутися й злетіти зі сходів до кошлатих садів. Річковий запах різав носа, а вона, як завжди, забула віяло, що його кріпили до зап'ястка. Зараз її зачіску зав'є вологий вітерець і клопітка праця Моллі зійде нанівець. Ох, як же їй хотілося зірвати зі своєї непокірної рудої кучми волосся усі шпильки, пустити його по плечах, хай спадає буйними хвилями по спині. Принаймні хоч десь почуватиметься вільною.

Від того усміхнулася. Розсміялася, мов безумна. Нога її ступила ще крок, на першу сходинку, що скрадалася в сад. Не втікала. Не мала права втекти.

Їй справді варто повернутися до танцювальної зали й змиритися з майбуттям. Але чомусь не встигла отямитися, як стояла внизу. Усередині оркестр вибивав останні акорди вальсу. У неї лишилося не більше як три-чотири хвилини. Зараз танцюристи вдадуться до виважених поклонів і реверансів. Та сцена вимальовувалася перед нею так чітко, аж стискала щелепи. Зараз зал осяє трійця габаритних кришталевих люстр і газові ліхтарі, їх сяйливі спалахи одіб'ються в дзеркалах. Зараз юрма гостей — жінок у барвистих сукнях і чоловіків у чорних сурдутах — повернеться на поміст. Дами візьмуться за віяла, а джентльмени стануть утиратися хустинками. Пишні букети троянд зачнуть в'янути. Не лише її зачіску зіпсує волога.

¹ Близько 49 см.

Мимоволі ноги несли її якнайдалі від замку, ступали вихлястою стежиною через сад до огорожі, що відокремлювала його від Темзи.

Зараз шеренга лакеїв, убрана в офіційні лівреї, з настовбурченими завдяки борошну й воді зачісками, що скидалися на перуки, вишикуються під пильним наглядом дворецького і в очікуванні святкового тосту простягнуть келихи з крижаним шампанським.

Про ці заручини тижнями пліткує преса. Засвідчити цю подію зібралися найдобріші, найвидатніші й найвпливовіші представники суспільства.

У замок Монтегю завітали всі титуловані особи, оскільки запрошення герцога Баклю вважали таким цінним, як і виклик до королівського палацу.

Принцеса Луїза не завітала. Її давня приятелька порадила гідно прийняти свою долю. Тож Луїза, сидючи разом з королевою в маєтку Осборн на острові Вайт, не засвідчить, як Маргарет виконає свій обов'язок.

А вона ж повинна підкоритися! Маргарет усіма силами змушувала себе вернутися в бальний зал і виставитися трофеєм у тому параді перемоги. Та не могла. Не тепер.

Ніколи.

Правда гострим лезом штрикнула її свідомість. Відтоді як дозволила матері переконати її дати згоду на шлюб лорду Руфусу, вона себе дурила. Хай би як підштовхували батьки, та вона не могла пожертвувати собою на вівтарі обов'язку й вийти заміж за чоловіка, з яким, як підказувало серце, не буде щастя.

Вона просто не могла змиритися. Здавалося, той вчинок прирівнювався до колективного самогубства — так, саме так воно і було.

А в залі мати уже, певно, стає на поміст й у своєму ореолі краси оглядає публіку. Ось поруч неї виструн-